

[H. Hauch.]

bange for, at denne paragraf vil give meget besvær og skabe megen unødigt forvirring, og det vil vist være det nemmeste for alle parter at lade den udgå. En sådan udflydende ordlyd kræver en vidtløftig forklaring. Skal paragraffen bibeholdes, har det høje ting og alle landets erhvervsudøvere krav på at få besked om, hvad de forskellige ordførere for partierne lægger f. eks. i ordene „betrygger hans tilværelse“. Jeg vil bede de ærede ordførere om, inden grundloven vedtages, klart at præcisere, hvad de forstår ved denne paragraf, hvad de forstår ved denne ordlyd.

Jeg skal derefter gå over til at gøre nogle bemærkninger om de mest vidtgående afvigelser i det forelagte forslag fra vor nuværende grundlov.

Efter forslaget afskaffes dette høje ting, og der indføres en ren etkammerordning. Da grundlovsfædrene opbyggede vor nuværende forfatning, bestemtes det, at landstingets medlemmer skulle have fast bopæl i den kreds, hvori de var valgt. Dette udviklede sig mere og mere til, at landstingsmedlemmerne fordeltes ud over landstingskredsen, så alle egne så vidt muligt blev repræsenteret. Der lå utvivlsomt en fordel heri, som altså nu går tabt ved landstingets afskaffelse.

Løvrigt skal jeg ikke fordybe mig i spørgsmålet om landstingets afskaffelse. Jeg anser det nemlig for ganske udelukket og derfor også for unyttigt at rejse spørgsmålet om bevarelse af landstinget her under sagens første behandling i det høje ting. Den overvældende tilslutning fra det høje folketing, hvormed forslaget kommer hertil, gør det udelukket, at der i den nuværende rigsdag kan vedtages et forslag om bevarelse af tokammersystemet i vor forfatning. Den højtærede statsminister har, såvidt jeg ved, i mange år været tilhænger af etkammersystemet, og jeg må indrømme, at statsministeren har haft sit partis og sine organisationers tilslutning til på rigsdagen at arbejde efter denne linie og se, om der kunne skaffes sikkerhed for vælgerne mod lovoverraskelser på anden måde end gennem en tokammerforfatning. Det, der så bliver spørgsmålet, noget, som det høje landsting må tage op til overvejelse, er, om sådan sikkerhed er skabt i det forfatningsforslag, der foreligger for landstinget.

Når jeg alligevel mener, at der endnu er

en opgave for det høje ting, inden forfatningsforslaget forlader rigsdagen, er det, fordi jeg har den opfattelse, at der bør sættes en bremse på det foreslåede etkammersystem for at hindre gennemførelse af stemningsbestemte og forhastede lovgivningsbeslutninger, som vor bevægede og urolige tid kan tænkes at fremkalde.

I betænkningens bilag 15, side 212, findes en meget interessant udtalelse af professor Poul Andersen og folketingssekretær Jens Møller med tilslutning af professor Ross. Udtalelsen er et forsvar for opretholdelse af en tokammerordning. Når jeg ønsker at oplæse et kort afsnit af denne udtalelse, er det som sagt ikke, fordi jeg mener, at det i og for sig kan føre til et tokammer under den forhandling, der forestår; som alle forhold ligger, vil det intet nytte på nærværende tidspunkt. I udtalelsen, side 213, hedder det:

„At en tokammerordning yder større betryggelse mod en sagligt uheldig udformning af lovforslag end en etkammerordning, er en given sag. Erfaringen hos os viser også, at landstinget i mange tilfælde har ydet en værdifuld indsats i så henseende.“

At en tokammerordning yder større betryggelse, er altså ligetil. Derefter hedder det:

„Videre frembyder en tokammerordning den fordel, at overgangen af et lovforslag fra det ene ting til det andet lader offentligheden få et kendskab til lovgivningsarbejdet, som ikke opnås under en etkammerordning. Når et lovforslag under en etkammerordning er fremsat og efter en første behandling går i udvalg, forsvinder det fra offentlighedens øjne, idet udvalgsbehandlingen foregår for lukkede døre, og når udvalgsbehandlingen har fundet sted, vil den politiske afgørelse i reglen være truffet. Når derimod et lovforslag under en tokammerordning er færdigbehandlet i det ene ting og derefter forelægges i det andet, træder det frem i lyset. Offentligheden, navnlig specielt sagkyndige eller interesserede, får kendskab til forslaget i den udformning, det har modtaget i det første ting, og kan deraf tage anledning til kritik og forslag til ændringer.“

Det synes iøjnefaldende rigtigt, at der bør gives vælgerne lejlighed til, som tilfældet er under en tokammerordning, at stifte bekendtskab med et lovforslags indhold og